

Дата: 04.20.2024

Клас: 8 клас

Предмет: Історія України

Завдання:

• Вивчити тему: «Русько-українські землі за правління князя Вітовта та його наступників»
ст. 143-144

• Відповісти на запитання на ст. 144.
Запитання №1, 2, 3.

3. Русько-українські землі за правління князя Вітовта та його наступників

Вітовт правив у Литві упродовж 1392–1430 років. Він зумів зберегти окремішність Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського; розширив його кордони до Чорного моря, побудував там кілька укріплених фортець, приєднав Смоленську землю. Однак, втрутившись у боротьбу між золотоординськими ханами, литовсько-руське військо зазнало поразки в битві на річці Ворскла в 1399 році. Відтак Вітовт змушений був визнати васальну залежність від Ягайла. Авторитет великого литовського князя значно виріс внаслідок перемоги об'єднаної польсько-литовсько-руської армії над військом Тевтонського ордену в Грюнвальдській битві 1410 року. В 1413 році була укладена Городельська унія — угода між Ягайлом та Вітовтом, яка підтверджувала незалежність Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського. Зміцнюючи владу, Вітовт ліквідував удільні князівства, усунувши від правління князів із династій Рюриковичів і Гедиміновичів. Замість них він поставив правити своїх намісників. Будучи католиком, активно підтримував католицьку віру.

Картина Артура Орльонова «З'їзд європейських монархів у Луцьку. 1429 рік»

У 1429 році в місті Луцьк, південній столиці князівства, відбувся з'їзд монархів Європи, на якому Вітовта мали коронувати. Цим актом він прагнув остаточно закріпити за собою і своїми нащадками суверенітет Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського. Однак в останній момент коронація не відбулася — ймовірно, через суперечки між Ягайлом і Вітовтом.

Після смерті Вітовта в 1430 році розпочалася боротьба за князівський стіп між Свидригайлом Ольгердовичем, котрий негативно ставився до унії Польщі та Литви, і Сигізмундом, братом Вітовта, який підтримував союз із Польщею. В битві під Вількомиром у 1435 році Сигізмунд розгромив військо Свидригайла. Він зайняв великокняжий стіп, а Свидригайло припинив боротьбу за владу. Руські князі не змирилися з поразкою й отруїли Сигізмунда. Новообраний правитель Казимир IV відновив удільні князівства, щоб забезпечити мир у державі. Київським князем став Олександр (Олелько) Володимирович, Свидригайло — удільним князем на Волині. Однак ці поступки були тимчасовими. В 1452 році, після смерті Свидригайла, було ліквідоване удільне Волинське князівство, а в 1471 році, по смерті останнього київського князя Семена Олельковича, — Київське князівство.

143

Сюди були поставлені намісники великого литовського князя. На цей раз автономію українських князівств було ліквідовано остаточно.

1. Чим означилося правління князя Вітовта?
2. Яка подія відбулася в місті Луцьк у 1429 році?
3. За яких обставин українські князівства втратили автономію?

Візуалізація минулого.

Із твору польського хроніста Яна Длугоша «Історія Польщі» про Грюнвальдську битву

«...А до князя Олександра (Вітовта) і його військ смагати жалібними молитвами і плачем благали, щоб той не допустив їх відокремлення від свого князівства і литовців, оскільки вони не хочуть підкоритися тевтонським хрестоносцям. Все королівське військо вишикувалось по загонах і хоругвах. Литовське [військо] же під командуванням великого князя литовського Олександра підійшло й встало навпроти ворога. Відомо, що польське військо мало в цій битві п'ятдесят знамен, окрім литовських хоругв кількістю сорок. Називались ж хоругви за іменами земель литовських, а саме: Троцька, Віленська, Гродненська, Лідська, Мідницька, Смоленська, Полоцька, Вітебська, Київська, Пінська, Новгородська, Берестейська, Дорогичинська, Мельницька, Кам'янецька...».

1. Чому відбулася Грюнвальдська битва?
2. Представники яких земель брали участь у битві?

У той час, коли...

Тоді...

на теренах України
в Луцьку відбувся з'їзд монархів
Європи

в Європі
під Орлеаном (Франція), в ході
Столітньої війни, війська, очолювані
Жанною д'Арк, перемогли англійців

Пісуючіте
свої знання

1. Запишіть у зошит дати та події, пов'язані з ними, олівцями (ручками) трьох кольорів:
 - 1340 р. — Любарт Гедимінович почав правити на Волині;
 - 1362 р. — битва на Синіх Водах;
 - 1385 р. — Кревська унія;
 - 1410 р. — Грюнвальдська битва;
 - 1429 р. — з'їзд монархів Європи в місті Луцьк;
 - 1452 р. — ліквідація Волинського удільного князівства;
 - 1471 р. — ліквідація Київського удільного князівства.

2. Допоможіть Ігорю розв'язати ребус. Складіть речення із розшифрованими поняттям.
3. Син Гедиміна Любарт був одружений на двоюрідній сестрі галицько-волинського князя Юрія II Божеслава. Після смерті князя у 1340 році волинські бояри запросили Любарта на престол. Князь Вітовт розширив кордони Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського до Чорного моря. Скільки років потрібно було литовцям, щоб інкорпоровати українські землі?

4. Об'єднайтеся в групи. Створіть ілюстровану схему на тему: «Входження русько-українських земель до складу Великого князівства Литовського, Руського і Жемайтійського».
5. Перевірте себе, зацікавили за посланням.

